

Kuntalain mukainen lausunto KTO:n toimintasuunnitelmaan vuosille 2020-2022

466/00.04.01/2019

Sosiaali- ja terveyslautakunta 05.09.2019 § 65

Valmistelija Esittelijä

Sosiaalisihiteeri/yksikköpäällikkö Heidi Ulriksson, puh. 02 4585 700
Vt. sosiaali- ja terveysjohtaja Miia Lindström, puh. 040 688 5497
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Toiminnan strategisten linjojen luomiseksi KTO - Kehitysvamma-alan tuki- ja osaamiskeskus - varaa kuntalain mukaan tilaisuuden omistajakunnilleen esityksen tekemiseen kuntayhtymän toiminnan suunnittelemiseksi vuosille 2020-2022.

KTO:n kuntoutuskeskus ja asiantuntijapalveluyksikkö ovat keskittäneet toimintansa paljon apua ja tukea tarvitsevien kehitysvammaisten ja muiden neuropsykiatristen asiakkaiden tutkimukseen ja kuntoutukseen sekä elämänkriisien hoitoon.

Avohuollon palveluna KTO tarjoaa työllistämistä- ja osallisuutta edistävää toimintaa ja monimuotoisia ja vaativia asumispalveluja.

Kuntayhtymällä on 17 asumispalveluyksikköä. Osassa yksiköissä on erikoistuttu tiettyyn asiakasryhmään, kuten hoidollisiin asiakkaisiin ja autismitieteen asiakkaisiin. Vuonna 2020 Sauvoon valmistuu uusi erityisen haastavien asiakkaiden 12-paikkainen asumisyksikkö ARA:n investointina.

Kuntayhtymän talous on tällä hetkellä tasapainossa. Toiminnallistaloudellinen vastuullisuus suhteessa jäsenkuntiin on toimintaa ohjaava periaate.

Lausuntopyyntöissä pyydetään jäsenkunnilta vastauksia erityisesti seuraaviin kysymyksiin:

1. Kehitysvammaisten lasten (joilla on vaikeita ja pitkäaikaisia haasteita käyttäytymisessä), ympärivuorokautiselle, pitkäaikaiselle ja kasvua tukeville ryhmäkoti- ja ryhmäkotipaikoille näyttäisi olevan tarvetta. Onko kuntanne alueella tällaisia lapsia? Näettekö, että kuntayhtymän toimesta olisi tarvetta perustaa pienryhmäkoti tällaisille lapsille? Tai onko kunnallanne tarvetta em. lasten ja nuorten tilapäishoidon jaksoille?

Vastaus: Kunnassamme on tiedossa yksittäisiä lapsia ja nuoria, jotka tarvitsisivat edellä mainittua ryhmäkoti- ja ryhmäkotipaikkaa. Tälle ryhmälle on vaikeata löytää sopivaa asumista, joten ryhmäkodin perustaminen KTO:n toimesta olisi hyvä. Omaishoidontukeen liittyen tilapäishoidon jaksoja kehitysvammaisille lapsille ja nuorille kodinomaisissa tiloissa olisi enemmänkin tarvetta.

2. Asiantuntijapalveluina toteutettavia jalkautuvia palveluita tuodaan paljon

esille valtakunnallisissa keskusteluissa ja niiden arvo on suuri vaativien palvelujen ennaltaehkäisyssä. Jäsenkunnissamme jalkautuvia palveluita käytetään vielä kovin vähän. Miten näette kuntanne tarpeet jalkautuvien palveluiden käytössä?

Vastaus: Kunnassamme on tarvetta kotiinvietäville palveluille erityisperhetyön merkeissä. Perheissä, joissa on kehitysvammaisuuden vuoksi tukea tarvitseva lapsi tai nuori, huoltajat ovat suuremmissa vaaroissa uupua ja kriisiytyä kuin muut. Perheneuvontaan, jossa on osaamista kehitysvammaisten lasten ja nuorten kasvattamisesta, on tarvetta.

3. KTO täydennyskouluttaa omia työntekijöitä alaan liittyvissä kysymyksissä monipuolisesti. Koulutuksiin on mahdollista osallistua jäsenkuntiemme työntekijöillä, kolmannen ja yksityisen sektorin työntekijöillä. Tulevana toimintakautena olemme päättäneet, että jäsenkuntiemme kehitysvamma-alan työntekijät saavat koulutuksia 20 %:n alennuksen. Minkä tyyppiset koulutukset tukisivat kuntanne omia toimintoja?

Vastaus: Kehitysvamma-alan tiedon lisääminen työntekijöille on hyvin tärkeää. Koulutusta tarvitaan sekä sosiaali- että terveydenhuoltohenkilöstölle. Osaamisen saamiseen siihen että on varmuutta ottaa kuntien normaalipalveluiden piiriin sellaisia kehitysvammaisia, joiden päällimmäinen avun tarve liittyy esimerkiksi ikääntymiseen ja sen tuomiin hoivatarpeisiin tai terveyden seuraamiseen voisi olla hyvä.

Erytistä tukea tarvitsevan lapsen kasvattamiseen liittyviin haasteisiin olisi hyvä saada lisää koulutusta ja varmuutta kaikille lasten parissa työskenteleville.

4. Kehitysvammaisuudesta johtuen jotkut terveydentilaan liittyvät erityistutkimukset saattavat olla haasteellisia toteuttaa, (esim. EEG-tutkimukset, verinäytteet, kuvantamistutkimukset), koska onnistuakseen ne vaativat kehitysvamma-alan liittyvien erityiskysymysten (esim. kommunikaatio) tuntemista. Kuntien terveystoimet ja erikoissairaanhoido ovat antaneet yksittäisiä maksusitoumuksia KTO:lle, joissa nämä tutkimukset on pystytty toteuttamaan kustannustehokkaasti. Katsotteko, että em maksusitoumuskäytäntö on teidän kuntanne osalta selvä? Miten näette KTO:n roolin näiden tutkimusten osalta?

Vastaus: Yksittäisten maksusitoumusten myöntäminen terveydentilaan liittyviin erityistutkimuksiin voidaan myöntää terveydenhuollon kautta, mikäli niitä ei voida itse tuottaa.

5. KTO:n asumispalveluihin tulee paljon sellaisia asiakkaita, jotka ovat kokeilleet kevyemmissä asumispalveluissa, mutta psykososiaalisten ongelmien vuoksi eivät ole niissä selvinneet. Lain edellyttämät itsemääräämisoikeiden vahvistamiseen ja rajoittamiseen liittyvät asiantuntijapalvelut kuuluvat KTO:n asumispalveluihin. Mitä näkemyksiä kunnallanne on siitä, miten KTO linjaa asumispalvelutuotantonsa jatkossa?

Vastaus: Joidenkin asumisyksikköjen erikoistuminen tiettyjen asiakasryhmien tarpeisiin, kuten lausuntopyyntöissä kerrotaan, on hyvä ja selkeyttää kunnalle

kyseistä asumispalvelua. Psykiatrinen sairaus ja kehitysvammaisuus yhdistettynä on riski väliinpuotoamiseen ja tälle ryhmälle on haasteellista löytää asuminen, johon yhdistyy sairauden hoito.

6. Kehitysvammaisten on vaikea päästä ns. oikeisiin töihin. KTO kysyy kuntanne mielipidettä, tulusiko meidän panostaa tuettujen oppisopimusten toteuttamiseen yhdessä esim. erityisoppilaitosten kanssa ja siten aktiivisesti etsiä avustavia työtehtäviä kehitysvammaisille henkilöille?

Vastaus: Katsotaan positiivisena asiana että panostetaan kehitysvammaisten työhön pääsyn tukemiseen. Mutta siihen onko se KTO:n asia emme ota kantaa.

Liite

Kuntalain mukainen lausuntopyyntö KTO-kehitysvamma-alan tuki- ja osaamiskeskus, Varsinais-Suomen erityishuoltopiirin kuntayhtymän toimintasuunnitelmaan vuosille 2020-2022

Ehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta ehdottaa, että kaupunginhallitus antaa edellä olevan selvityksen lausuntonaan KTO - Kehitysvamma-alan tuki- ja osaamiskeskus, Varsinais-Suomen erityishuoltopiirin kuntayhtymän toimintasuunnitelmaan vuosille 2020-2022.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Päätös tarkastettiin välittömästi.

Tiedoksianto

Kaupunginhallitus